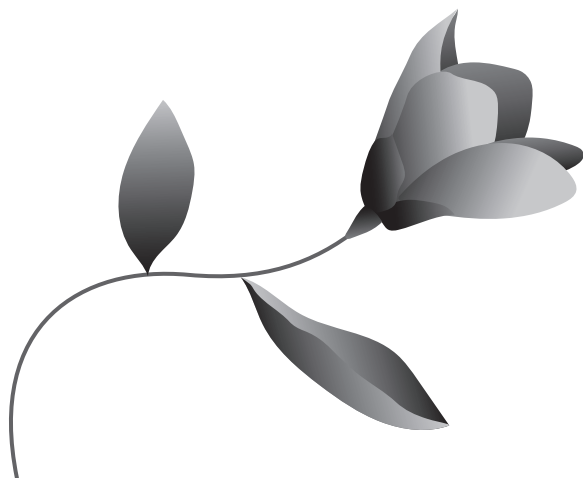


Renáta
Krejčí



Rozkvetlá

A R G O

Renáta
Krejčí

Rozkvetlá

Obálka, grafická úprava a sazba Tereza Králová.

Odpovědná redaktorka Veronika Chaloupková.

Jazyková redaktorka Kamila Drahoňovská.

Korektury Mirka Jarotková.

Technická redaktorka Saša Švolíková.

Vydalo nakladatelství Argo, Miličova 13, 130 00 Praha 3, www.argo.cz,

jako svou 6061. publikaci.

Vytiskla tiskárna Protisk.

Vydání první.

ISBN 978-80-257-4959-3

Naše knihy distribuuje knižní velkoobchod Kosmas.

Sklad: Za Halami 877, 252 62 Horoměřice

Tel.: 226 519 383, fax: 226 519 387

E-mail: odbyt@kosmas.cz

www.firma.kosmas.cz

Knihy je možno pohodlně zakoupit
v přátelském internetovém knihkupectví

www.kosmas.cz



*Nejlépe se má ten, kdo jako kvítek ve váňku jen tak se kýve
Kdo ví, že jeden člověk světem nezahýbe
Kdo užívá si každý okamžik
Kdo ví, že žádnou krásu nemá křik
Kdo nakope vám zadek pokaždé, kdy řeknete,
že cesty osudu jsou jenom pro vás zakleté*



Zdolat připoutána k zábradlí Harbour Bridge v Sydney. Sjet na prkně vulkán Cerro Negro v Nikaragui. Potápět se se žraloky. Projít se po proskleném chodníku 1220 metrů nad Grand Canyonem. Projet se na motorové tříkolce v dopravní zácpě v Bangkoku. Běžet mezi vystrašenými býky v ulicích Pamplony. Ochutnat pivo vařené z býčích varlat. To všechno by dělala radši než sedět tady, a mohla by pokračovat.

Kavárnu vybrala Andrea sama, tak aby vyhovovala i její spolustolovnici. Netrpělivě ji vyhlížela – nedochvilnost totiž nesnášela. Při čekání měla čas dumat nad možnými alternativami této nechtěné podvečerní činnosti. Taky mohla přemýšlet nad tím, co ji sem vůbec přivedlo. Rozhodnutí dát synka do lesní školky.

Přesně si vybavila den, kdy se jí ten nápad usadil v hlavě a už ji neopustil. Četla si právě dědův deník. Začínala totiž se svým dlouholetým projektem – sepisováním rodokmene a rodinných příběhů svých předků –, kterým chtěla spojit příjemné s užitečným. Dát dohromady odkaz pro svého synka, zaznamenat vyprávění a názory člověka, jenž sám od základů vybudoval vzkvétající hospodářství a časem v něm zaměstnal lidi z širokého okolí, kterým pomohl od bídy, a mít nějaký smysluplný cíl – práce pro ni totiž vždycky byla tím nejlepším odreagováním od mateřských a dalších povinností. Přesně si pamatuje pasáž z deníku, kterou tenkrát četla. Dostala chuť si ji připomenout, a tak sáhla do batohu, měla některé deníky u sebe, kdyby se naskytla příležitost pokročit v práci, a vypadalo to, že si ještě nějakou dobu posedí. Objednala si silnou kávu a začetla se.

neděle 7. dubna 1957
.....

Dneska by to šlo. Hodili sme na korbu pragovky matraci, že vezmeme děcka na vejlet. Čekalo se jen na mátinu, až se vrátí vod potoka, a děti zatím vypadaly zabaveně, moh sem si chvilku dáchnout pod třešňi. Honzikovi sem na špalek přivázal kus provázku a hned mu ten novej traktor bráchové záviděli. Starší si hráli na schovku a nechtěli ho mezi sebe, že se neumí pořádně schovat a vždycky vlez ke koňovi, tak aby měl taky nějakou radost. Zvěř sme vobstarali, Madlence se dneska konečně poprvý pořádně podařilo samotný podojit kravku, tak za voďměnu nemusela s malejma hledat po půdách, kde slípky zanášely vejce, aby jim je nikdo

nevzal, a matka jí slíbila, že se vodpoledne povozí na koni. Anča začala lézt a krůty za ní všude běhají, jako by patřila k nim. Děcka vběhly do komory pro halíře a jdou hrát čáru, takže mám čas si po robotě vodpočnout a vymyslet, kam je s mátkou vemem. Prej už přijela pouť.

V deníku nebyl prostor na rozepisování, ale Andrea se Anči, svojí maminky, často vyptávala na podrobnosti a představovala si idylku venkovského života – na dvorku hromada písku na blbnutí, děti skáčou panáka, hrajou kuličky, fotbal, čáru, točí káču, stavějí bunkry, opékají buřty, jablka, házejí brambory do popela, kolem běhají perličky, hudrují krůty, legračně se kolébají kačeny, kejhají husy, slepice s krky stočenými k zemi stopují zapomenutá zrníčka, diamantový bažant to všechno kontroluje se zobákem hrdě vztyčeným, pávi vyřvávají, aby zahnali myši, okolo rybník a les, ovocné stromy, všechno, na co si vzpomeneš, a co si nevypěstuješ, to vyměníš – za vejce mouku, cukr... Však ona to samozřejmě až taková pohádka často nebyla, což se dozvídala z dalších stran deníku i z maminčina vyprávění, ale tenkrát na začátku... Nadchla se pro volnou hru venku a děsila se při pomyšlení na děti, které potkávala v tramvaji se zabořenými obličejíky v mobilech a tabletech, bledé, smutné, nevšímavé, nehlobavé. *Ne*, rozhodla se, *moje dítě nebude zpovykaný Pražák. Nebude vyrůstat s rukou přilepenou k myši nebo touchpadu.* A hledala a hledala, až našla. Lesní školku. Její dítě bude žít ve městě, v místě nekonečných možností, ale zároveň si bude hrát venku v blátě, v lese, u potoka, se špalkem na provázku namísto plastového traktoru, hokej s klackem, bude vědět, jak se pleje zahrádka, i když oni nemají ani balkon, vybuduje si

imunitu za každodenního pobytu venku, ať je, jak chce, protože neexistuje špatné počasí, ale jen špatně oblečené dítě!

A teď tu sedí. Přemýšlí, jestli pro jejich Jarouška je lesní školka opravdu to pravé.

Z myšlenek ji vytrhne zvuk dveří, když do kavárny vpadne nenalíčená, opálená žena v dlouhé barevné sukni, na prsou miminko v pružovaném šátku, s dlouhými světle hnědými vlasy jako víla a dřevěnými náušnicemi ve tvaru květin v uších.

„Vy asi čekáte na mě,“ rozzáří se a podává Andree ruku. Žádná omluva, žádné vysvětlení, nic. „Jolanta, těší mě, ale můžete mi říkat Joly.“

Jolanta, zarazí se Andrea a říká si: Z řečtiny, květ fialky. Jak probouhá její rodiče dopředu věděli, že přivedou na svět lesanku? Naprosto přesně se hodí do sítě naší lesní školky, tam je to taky samá Violka, Leontýnka, Floriánek, Květuška, Voršilka. Aspoň tím náš Jaro-slav mezi ně zapadá... Uvědomila si, že se tváří posměšně a ženě podezřele dlouho neodpověděla, takže nasadila způsobný výraz a stroze odvětila: „Andrea. Na jiné podoby toho jména si nepotrpím.“ Hned věděla, že nezačala právě vstřícně. Jako vždy však její mozek slovům utíkajícím z pusy už jen zamával.

Joly se posadila, utrousila poznámku o útulnosti kavárny a vyjádřila údiv, že tu doposud nebyla, poděkovala za výběr místa, objednala si jasmínový čaj a jala se vytahovat bradavku, aby nakrmila novorozeně. Andrea myslela na jediné: Tuhle ženu nenávidí. Tuhle ženu zároveň obdivuje, ale to by si nepřiznala.

Ten drobný akt vytažení prsa na veřejnosti Andreu odvál do minulosti. Myšlenkami bloudila mezi všemi momenty, kdy sama sebe nesnášela za to, že nedokáže být přirozená, bezprostřední, že se nevyrovná žádné z matek, které potkávala na letních

kempech, na rodičovských schůzkách v lesní školce, na dětských hřištích. Zase seděla u ohně s malým Jarouškem a nedokázala se zapojit do rozhovoru žen, které bezostyšně sundávaly ramínka svých nátělníků a bez jakékoli pauzy ve svém vyprávění nechaly k žílami protkanému ňadru přisát hlavičky svých hladových batolat. Andrea brala Jarouška do stanu, kojení bylo jejich soukromým rituálem, protivilo se jí ukazovat byť i část své hrudi komukoli jinému než svému muži či dítěti. Jak ji kdy mohlo napadnout, že by zapadla mezi tyhle lesní žínky? Jak ji kdy mohlo napadnout, že by její dítě zapadlo mezi jejich děti?

„Tak co provedeme s těmi našimi raubíři?“ usrkla Joly ze svého čaje a pokusila se dostat rovnou k věci.

Andrea se snažila držet na uzdě a nepřejít okamžitě do defenzivy, ale jejím prvním reflexem bylo bránit Jarouška, kterého za žádného „raubíře“ rozhodně nepovažovala. Nafoukla se, ale štěkavou poznámku spolkla.

„Co vám vlastně ve školce řekli, Jolanto?“ zajímalo ji, než se rozhodne, jak se situaci naložit. Zatím znala jen jednostrannou verzi.

„Nic moc, bohužel. Jen že incidenty mezi Jáchymem a Jardou se opakují, proto bychom to možná měli řešit i doma, aby to ve školce neeskalovalo a atmosféra se uklidnila, nesou to pak špatně i další děti.“

Incidenty. Neeskalovalo, odfrkla v duchu Andrea. Vůbec ti to nejde do pusy.

„Na rovinu,“ vypustila ze sebe nahlas, „nevím o tom sama moc. Jen z vyprávění Jarouška, což nemusí samozřejmě být objektivní. Zajímala by mě vaše verze, co vám říká doma Jáchym.“

„Beze všeho,“ usmála se Joly a uklidnila usínající novorozeně slovy: „Ššš, ššš, Jasmínko, klidně spinkej.“

To Andreu trochu popudilo. *Další od J*, pronesla pohrdlivě v duchu. Aspoň tedy myslela, že v duchu.

Joly si naštěstí její tón vůbec neuvědomila. „Ano, přijde nám hezké, že jsme všichni takhle propojení. Manžel se jmenuje Jakub. Váš Jaroslav k nám krásně zapadá, nemyslíte? Třeba se z nich nakonec s Jáchymem stanou ještě kamarádi, když tomu dopomůžeme.“

Tentokrát se Andrea úšklebku neubránila, Joly se však tvářila, že ho nevidí, a pokračovala:

„Jáchym mi o tom moc vyprávět nechtěl, což mi naznačuje, že v tom není úplně nevinně.“

Andreu to mile překvapilo, tohle hodnocení totiž znělo velmi racionálně a objektivně, Jolanta u ní trochu stoupla.

„Myslím,“ pokračovala Joly, „že se Jardovi posmíval. A že naváděl i další kluky, aby se mu posmívali. Což mě velmi mrzí,“ sklopila zrak do stolu. „V důsledku toho posmívání podle všeho docházelo k opakovaným rvačkám.“

Andrea pomalu získávala větší chuť k diskusi. Povzdechla si: „Víte, nejde úplně o to, že se mu posmívali, ale jak se mu posmívali. Jaroušek je... Jak bych to řekla...,“ odmlčela se, „... zní strašně banálně, když matka řekne, že její dítě je jiné. To si zřejmě myslí hodně matek, ale náš Jarša...“

„... nezapadá do komunity?“

Andrea udiveně zvedla zrak: „To odhadujete z čeho?“

„Když chodívám pro Jáchymka, trávím ve školce zpravidla víc času než pozdrav, poshánět věci a na shledanou. Zajímá mě, jak se Jáchym začleňuje, snažím se ho pozorovat, jak mu to prostředí svědčí, u toho samozřejmě vidím i další děti. Neříkám, že jsem schopná si udělat komplexní obrázek, jsem tam chvíli“

ráno a chvílku odpoledne, ale přesto si některých věcí všimnu. Jaroušek je chytrý kluk, zvědavý, ale někdy se mi zdá, že si povídá raději s námi dospělými než s kamarády ve školce. Zpravidla ho vidím u učitelek, jak se na něco vyptává, o něco se zajímá, což je super. Ale zdá se, jako by se dětem vyhýbal...“

To se nedalo rozporovat. „Částečně to souvisí s jeho povahou a částečně podle mě s tím posmíváním a nadáváním do uplakánců. Vy byste se nestranila lidí, kteří vás mezi sebe neberou, smějete se vám, odstrkují vás?“

Joly si povzdychla, ale hned zdvihla ruku v obranném gestu: „Jsou to děti. Hodnotíte je příliš přísně. Mrzí mě, že je obětním beránkem váš syn, ale věřím, že to nevydrží, že si najdou jiné téma.“

Andrea se nedůvěřivě pousmála. „Myslím, že kdyby se k tomuhle tématu pořád nevraceli, vůbec bychom tu spolu neseděly.“

Joly se na Andreu chápavě zahleděla a zamyslela se.

„Andreo, velmi by mě zajímal pohled vašeho synka. Obávám se, že od kávy a čaje tenhle problém stejně nevyřešíme. Mám pro vás návrh...“

Andrea se ošila a očekávala nejhorsí.

Joly pokračovala: „Bylo by fajn, kdyby se kluci viděli mimo školku. Netvrdím, že se musejí skamarádit,“ ujišťovala ji hned, když v Andreině výrazu zahlédla zřejmou námitku, „ale měli by se poznat i jinak než v kolektivu, kde jim to momentálně nefunguje. Zajdeme na hřiště, na zmrzlinu, kamkoliv budete chtít, třeba se nám povede dostat z nich, kde je problém.“

Kde se v téhle křehké osůbce v batikovaném tričku vzalo tolik moudrosti? Tohle mělo napadnout mě. Je to naprosto racionální řešení. Ta žena se začínala Andree zamlouvat. Přes svůj přírodní zevnějšek to měla v hlavě srovnané.

„Tady je můj telefon,“ podala jí vizitku už bez většího zaváhání. „Domluvíme se.“

„Uuu, překladatelka? Moc se těším, až si budeme mít čas popovídat i o vás, Andreo.“

S tím se ženy rozloučily. Obě měly ve tváři výraz milého překvapení a víry v lepší budoucnost vztahů mezi jejich dětmi.



Jolanta trávila sobotní dopoledne ve svém ateliéru a tvořila. Dlouhé neposedné vlasy částečně zkrotila svázáním do ohonu, na sobě měla džínové tříčtvrteční lacláče, které s dětmi (hlavně samozřejmě s Jáchymem) ozdobila četnými čarami a náhodnými obrazci, jež jim zrovna přišly při malování na mysl, a které při každé nové tvorbě zkrášlovaly další barvy, jež nezbedně unikaly za hranice plátna. Jasmínku dnes měla s sebou na duhové dece, ještě nepotřebovala ani ohrádku. Joly se stejně přičilo tam děti zavírat, ale věděla, že ta doba opět nastane, i Jáchymek v ohrádce občas býval, když ji popadla inspirace a nemohla hlídat, kterou barvu dřív rozlije, nebo hůř – vypije.

Dnes měla obzvláštní chuť dostat ze sebe nakumulovanou tenzi. Opakovaně Jáchymka opatrně připravovala na setkání s Jarouškem a jeho maminkou na hřišti, které naplánovaly na dnešní odpoledne, ale Jáchym o tom nechtěl ani slyšet. Proč by se, proboha, měl s tím uplakánkem vidět i o víkendu? To Joly dopálilo, obávala se, že příběh jejich dětí bude nakonec velmi jednomyslný a viníka nebude těžké odhalit. A tak malovala a malovala, respektive spíš rozlévala a míchala barvy a občas do nich drobně sáhla prsty.

Část její bytosti byla přesto rozrušená pozitivně, na setkání se z neznámého důvodu těšila.

Andrea nabírala síly ve své svatyni. Nedlela však na chladném klekátku v tiché modlitbě, aby se odpolední schůzka neproměnila v katastrofu. Naopak aktivně pracovala na místě, jež bylo jejímu srdci nejbližší, kde se dokázala vyzenovat a které pro ni mělo až posvátný význam, proto mu ve své hlavě začala přezdívat svatyně – v nakladatelství.

Nic není příjemnější než vůně knih. Není lepší místo, kde se schovat před světem, než mezi regály plnými svazků a pyramidami a stohy výtisků, které zatím čekají na své budoucí majitele. Kancelář byla zároveň skladištěm čerstvých tisků a pro Andreu to prostředí nemohlo být kreativnější. Chodila sem vypomáhat jako externí překladatelka, ale i když byla na volné noze, pokládala to místo za svoje – často zde hledala únik před světem a pracovala tu na rodokmenu svých předků.

Právě seděla u stolu naproti oknu do rušné ulice, zabalená do pleteného svetru, neboť bylo v nakladatelství stejně jako v kostele poměrně chladno, a četla si v dědově deníku příhodu, kterou jí teta Madla už vyprávěla, když spolu debatovaly o rozhyčkanosti dnešních dětí a přílišné opatrnosti jejich matek.

středa 4. května 1955

.....

Babička dneska vzala Madlenku na nákupy do města. Když se vrátily, Madlenka celá rudá všem sourozencům radostně vukazovala novou sukni a halenku. Já to moc neocení, ale tak vybrala si, babička jí to vodsouhlasila, hlavně že jsem u toho

nemusel bejt. Pro holku jsou nákupy dycky svátek, šak je tak často do města brát nemůžem, ale proč vo tom píšu - tuhle sukni s halenkou, těch si bude Madlenka vážit snad nadosmrti. Aby si toho města holka řádně užila, vzala ji babička po nákupu do mlíčňáku. Jely pak pěkně trolejbusem na vlak, peněz už tak akorát na cestu dom, když si dítě ztřeštěný uvědomí, že nemá tašku v ruce. Babička spráskne ruce, a co se dá dělat - holka musí do města po svejch, na další trolejbus není, babička už je stará a je to na ni sakramentsky daleko. Madla tak běžela skoro až od vlaku zpátky do města, pěkněj kousek to je, jen co je pravda, taška k jejímu štěstí ještě seděla pěkně pod stolem, kde svačily, jinak by holka ještě dostala za ty vyhozený peníze vejprask, tak ji popadla a běží zas celou cestu zpátky městem za babičkou na vlak. No, pochvalu nedostala, ale copak se jí dá vyhubovat, když má z těch dvou kousků hadru takovou radost? A má co holkám ve vsi vyprávět.

Tetě Madle bylo tenkrát pět let. Stejně jako teď Jarouškovi. Ten nechodí sám ani na plavání, a to je stadion tři zastávky tramvají. *A tak to taky zůstane, kývala hlavou nevěřícně. Ať si teta říká, co chce, maloměsto není Praha a dneska je úplně jiná doba.*

Úplně jiná doba je častá výmluva úzkostlivých matek. V podstatě existují dva typy žen - „která krkavčí matka by nechala prvňáčka jít samotného, vždyt' s námi ještě spává v posteli!“ a „jen ať se učí zodpovědnosti za vlastní život, proč bych ho měla věčně vodit za ručičku? Popojet pár stanic emháděčkem musí zvládnout sám“. Andrea si uvědomila, že byla sama bez dospělého ve městě, až když šla na osmiletý gympl. A že to byly nervy!

Necelý kilometr od městského nádraží ke škole jí připadal jako Mohamedova cesta pouští.

Jolanta určitě dává Jáchymovi spoustu volnosti, pomyslela si. Co když Andrea opravdu ze svého synka tímhle přístupem vychovává uplakánka?



Stalo se nemyslitelné a oběma ženám se podařilo dostat své syny na hřiště, a ještě ve smlouvenou dobu.

Andrea si dala jako obvykle viditelně záležet na svém vzezření, dbala na to, aby byla oblečená pohodlně, ale zároveň elegantně – přece nepřijde v legínách, jak chodí na hřiště běžně! Vzala si džínovou sukni a vzdušnou modrou halenku, která se jí hodila k očím, zároveň ale působila ležérně, a hlavně nebyla nápadná. Černé vlasy střižené na mikádo si nechala rozpuštěné, i když to pro ni znamenalo upravit je žehličkou, což běžně z nedostatku času nedělává a stahuje vlasy do culíku. I náušnice si vzala modré, pecičky. Nalíčila se decentně, i když precizně. Na líčení si potrpěla, nemohla by nenamalovaná vyjít mezi lidi, nakupovala v bezobalu, v eko prodejnách nebo od žen, které kosmetiku vyráběly doma jako přivýdělek například na rodičovské; tím se uklidňovala – bez kosmetiky existovat nelze, ale když už, tak udržitelně. Sama často posuzovala lidi, se kterými jednala, podle jejich zevnějšku – ani ne tak krásy, jako spíš určité viditelné snahy o kultivovanost. Slušné oblečení pro ni bylo známkou elementární zdvořilosti. Největší nároky kladla na sebe – u ostatních oceňovala detaily (dobře přišíité knoflíčky, jednoduše upravený účes, čisté obutí), sama směřovala k preciznosti, a nebyla-li se sebou spokojená,

nedokázala se na schůzce cítit sama sebou a jednat dostatečně sebevědomě.

Jolanta oproti ní působila dojmem, jako by přiběhla ke skříni, popadla první žluté šaty s kapsami, které uviděla, hodila je na sebe, rychle stáhla vílí vlasy do bohatého drdolu, nazula sandálky a běžela. Zásadně se nelíčila, jen postříkala pleť růžovou vodou. Náušnice nosívala zpravidla dřevěné ve tvaru různých květín nebo zvířat, dneska například ptáčků. Její krása nebyla vyprecizovaná, ale přirozená, působila jako víla, a když se usmála, muži táli jako kopečky zmrzliny ze stánku na rohu. Jak moc jí Andrea tuhle přirozenou krásu záviděla!

Nejvýraznější rozdíl mezi oběma ženami však nespočíval ve vzhledu, ale v přístupu k dětem. Na každém dětském hřišti se dají najít dva typy maminek – dozor z povzdálí a partačka v terénu. Andrea se užuž chystala usadit na své lavičce a ponechat Jardu volné zábavě, když viděla, jak se Jolanta automaticky boří do písku vedle něj a ještě vesele odpočítává závod svého Jáchyma s nějakým náhodným klukem od toi-toiky k brance hřiště. Neochotně se tedy zvedla, oprášila okraj pískoviště a usadila se nohama ven, ale čelem k nim.

Joly na nic nespěchala, kluky k bratříčkování, nebo vůbec k jakémukoli kontaktu nenutila, jen si hrála a pozorovala. Jasminka spala v kočárku pod stromem opodál. Andrea se ošívala, v takové blízkosti hrajících si dětí se cítila nepřírozeně, věděla totiž, že Jaroušek ji tam nepotřebuje. Seděl a stavěl zvláštní sestavu budov z písku, hradem se to nazvat nedalo.

„To je hotové umělecké dílo,“ vyrušila ho Joly opatrně od práce, poté co se bezúspěšně pokusila s Andreou probrat novinky ze školky – Andreu na tlachání neužilo.

Jarda k ní zvednul zrak a chvíli přemýšlel, jestli mu stojí za to téhle ženě odpovědět. Nebyla pro něj úplně cizí, znal ji z doby odpoledního vyzvedávání ze školky, vždycky si o ní říkal, že se mile usmívá, ne falešně jako jiné maminky. Působila na něj proto důvěryhodně. „To je věznice,“ odvětil a dál se věnoval tvarová- ní opevnění.

Andrea sebou překvapeně škubla, vůbec neočekávala, že by Jaroušek jakkoliv zareagoval.

„Chápu, všimla jsem si mříží v oknech,“ pokračovala neohro- ženě Joly, posilněná počátečním úspěchem. „A pro koho má to vězení sloužit?“

Chlapec evidentně dumal, jestli jí to má prozradit, i když od- pověď zcela jistě v hlavě měl. Bojácně se rozhlédl po hřišti, a když viděl, že Jáchym je daleko, nadechnul se a zašeptal: „Pro herce.“

Andrea nezasahovala. Zatím nevěděla, jak se k situaci posta- vit, rozhodně ale nechtěla synkovi bránit, pokud měl v úmyslu se rozpovídat. O hercích mluvil i doma, když vězení, cely a mří- že maloval vodovými barvami.

„Nemáš rád herce? Nebo myslíš nějakého konkrétního her- ce?“ posunula se Joly trochu blíž a opatrně zkusila vytvořit na jedné stěně další zamřížované okýnko.

Jarda se trochu ošil, nebyl zvyklý na pomoc od druhých nebo že by mu někdo do jeho tvorby zasahoval. Zhluboka se nadechl a zjevně se rozhodl, že to přejde. „Nemám rád ty, co se přetva- řují, předváděj něco, co není pravda, někdo tomu může uvěřit.“

Joly neměla slov – takové moudré hodnocení od tak malé- ho kluka! A taky měla z Jarouškových těkavých pohledů kolem sebe dojem, že někdo, kdo předvádí něco, co není pravda, běhá kolem nich. Věděla taky, že by neměla tlačit na pilu, a tak trochu

změnila taktiku. Přestala zasahovat do Jardovy stavby a hrála si sama vedle, zároveň se snažila posunky naznačit Andree, aby se k ní přidala.

Jarouška to viditelně překvapilo – maminka se dotýká písku? Zvědavě si prohlížel, co vytvoří. Andrea byla celou situací natolik pohlcená a tak nabuzená tím, že se syn začíná trochu otevírat, že začala kupit z písku vysoký kopeček.

„Co je to, mami?“ otázal se se zájmem.

„Tady, to je skála,“ odpověděla Andrea a usmála se na něj. „Skála je pevná, silná,“ popisovala. „A tady, tady z druhé strany z ní teče vodopád, vidíš?“

„Vodopád?“ divil se Jarda. Joly jiskřily oči, jako by chápala, o co Andree jde.

„Vodopád,“ pokračovala Jarouškova maminka. „I z pevné, silné skály může téct voda.“ Jak pokračovat, aby se nelekl?

Joly učinila pokus. „Je to tak, Andy, já jsem taky silná a často mi z očí teče voda.“

Andrea se při zkrácení svého jména mírně ošila, opravdu to neměla ráda, ale z Joly to vypadlo naprosto automaticky, jako známka určitého přiblížení, ráda lidi ve svém okolí oslovovala zdrobněle nebo přezdívkami.

Jaroušek se podivil. „Jako že často pláčeš?“

„No jéje,“ zasmála se Joly přátelsky. „Já pláču skoro pořád.“

Andreu Jolantina empatie dojala.

Joly zahlédla v Jarouškových očích otázku „proč“, kterou ale z nějakého důvodu nevysslovoval, tak sama pokračovala. „To je přece jediný způsob, jak se mi může pořádně ulevit, když je mi něco líto, tvoje maminka taky určitě pláče, vidíte?“ pohlédla s nadějí v očích k Andree.